

TRINGALAISTEN RETKIMAILTA

ALKUVUODEN SUOJELUKATSAUS Ämmässuolta Östersundomiin, kuningaskalastajan suojelua ja muuta

Vuosi 2024 käynnistyi lausuttavien asioiden osalta verraten hiljaisena. Suojelutyössä on tämän vuoksi varsinaisten kaavalausuntojen ohella edistetty mm. Viikin jäteaseman toiminnasta aiheutuneen luontovahingon korjaamista sekä kuningaskalastajan tunnettujen talvehtimispaikkojen suojelua.

1. Jätimme 11.1. mielipiteen Länsisataman laajentamisen YVA-selostuksesta. Laajentamishankkeen tarkoituksena on keskittää Tallinnan ja Helsingin välinen matkustajaliikenne Länsisatamaan, ja hankkeen eri vaihtoehtoihin liittyy useita potentiaalisia negatiivisia luontovaikutuksia. Keskityimme mielipiteessämme satamantunnelin rakentamisen ja toiminnan aikaisiin linnustovaikutuksiin: hankkeen edetessä tulee laatia ajantasaiset linnustoselvitykset, rajata kaavoituksessa paalutuksen kaltaiset työvaiheet suoritettavaksi lintujen pesimäajan ulkopuolella ja varmistua siitä, että Rysäkarin väylän mahdollisesti kasvava vesiliikenne ei aiheuta häiriötä levähtäville ja talvehtiville alleille.
2. Östersundomin lintuvesien hoito- ja käyttösuunnitelma on vihdoin loppusuoralla, ja jätimme 11.3. mielipiteen

hoito- ja käyttösuunnitelman luonnoksesta (HKS). Pitkään odotettu ja kaivattu suunnitelma on erinomaisesti valmisteltu ja perusteellinen, ja suunnitelman valmisteluvaiheen vuorovaikutus on ollut niin ikään toimivaa. HKS:ssa osoitetaan kattavia kunnostus- ja hoitotoimia Östersundomin alueen kaikille merenlahdille (pl. Porvarinlahti, joka on perusteilla erillisenä luonnonsuojelualueena ja jolle laaditaan oma HKS), ja samaten virkistyskäyttöön ja infraan liittyvät toimenpiteet ovat hyvin perusteltuja. Korostimme mielipiteessämme sitä, että HKS on hyvä pohja alueen linnustoarvojen parantamiselle, mutta suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseen on tartuttava päättäväisesti ja ripeästi hoito- ja kunnostustoimet edellä.

3. Haimme viime kesänä valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta liittyen Ämmässuon tuulivoimalan asemakaavaan, ja KHO on ottanut asian käsiteltäväksi. Jätimme asiassa 27.3. vastaselityksen KHO:lle vastineena Espoon kaupunginhallituksen selitykseen. Asiassa ei Espoon kaupunginhallituksen selityksen myötä ole tullut esille mitään uutta, eivätkä

Viikin jäteasema ylläpitää suurta joukkoa alueella pesimättömiä variksia.

kaupunki tai konsultit ole missään vaiheessa prosessia avanneet arviotaan tuulivoimalan aiheuttamasta kymmenestä kuolemasta vuosittain. Tiivistimme vastaselitykseen argumenttimme mahdollisimman ytimekkäästi ja toistimme aiemmat vaatimuksemme kaavan ja Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen kumoamisesta.

4. Kuningaskalastaja on luonnonsuojelulain nojalle erityisesti suojeltava eliölaji. Tästä huolimatta lajin tärkeitä esiintymispaikkoja ei ole suojeltu suoraan lain nojalla, vaan näiden paikkojen suojelemiseksi tarvitaan ELY-keskuksen tekemä rajaus- ja suojelupäätös. Yhtenä vastineena Helsingin kaupungin Mustapuruolla tekeville puronvarsien raivauksille lähe-

Helsingin Mustapürollä tehtyjen puronvarsien raivauksien vuoksi Tringa esitti ELY-keskukselle pyynnön suojelupäätöksen tekemisestä koskien kuningaskalastajan *Alcedo atthis* tärkeitä talvehtimisalueita pääkaupunkiseudulla.
© Markku Huhta-Koivisto

timme ELY-keskukselle pyynnön suojelupäätöksen tekemisestä koskien kuningaskalastajan tärkeitä talvehtimisalueita pk-seudulla. Päätös olisi nähdäksemme tarkoituksenmukaista tehdä määräaikaisena.

5. Jätimme 2.4. mielipiteen Fastholman teknisen huollon alueen asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Asemakaavoituksen tarkoituksena on vakiinnuttaa ja kehittää Fastholman lumenvastaanottoaikan toimintaa alueella. Korostimme mielipiteessämme sitä, että lumenvastaanottoaikan toiminnasta Natura-alueen läheisyydessä tulee luopua ja toiminta siirtää sellaiseen paikkaan, jossa siihen ei liity yhtä suuria epävarmuuksia ja ympäristöhaittojen riskiä. Hulevesirakenteiden kehittäminen on sinänsä hyvä asia, mutta rakenteista huolimatta purkuvesistöön koituisi toiminnasta kuormitusta mm. lisääntyvän typen myötä. Nostimme esille myös Natura-arvion sekä ajantasaisen linnustaselvityksen tarpeen.

6. Viikin vanhan puhdistamon alueella sijaitsevan jäteaseman toiminta on herättänyt pitkään huolta Vanhankaupunginlahden linnuston suhteen. Jäteasema ylläpitää suurta joukkoa alueella pesimättömiä variksia biojätteiden käsittelyn ja välivarastoinnin vuoksi, ja tämä pitkään jatkunut toiminta on johtanut luonnonsuojelussa kielletyn luontovahingon aiheutumiseen. Luontovahinko on kohdistunut useisiin Vanhankaupunginlahden Natura-alueen suojeluperustaisiin lajeihin. Jätimme tämän vuoksi 16.4. ELY-keskukselle luonnonsuojelulain mukaisen vireillepanopyynnön Viikin jäteaseman toiminnasta aiheutuneen luontovahingon korjaamiseksi. Suuret kiitokset **Hannu Sarvanteelle** avusta asiassa sekä erityisesti kirjoittamastaan asiantuntijalausunnosta, jonka liitimme pyynnön ohien.

Juho Leppänen

tringa.fi/kannanotot

LINTUTURVALLISEN RAKENTAMISEN ALOITEPOHJA ON VAPAASTI KÄYTETTÄVISSÄ

Tringan laatima lintuturvallisen rakentamisen aloitepohja on valmistunut ja on vapaasti kenen tahansa ladattavissa ja käytettävissä BirdLifen yhdistyspalvelujen kautta. Toivomme, että vastaavia aloitteita tullaan laatimaan ahkerasti eri puolilla Suomea, ja että lintuturvallinen rakentaminen etenee mahdollisimman monessa kunnassa!

Juho Leppänen
Suojelusihteeri

Linturetkellä Texelin saarella Luoteis-Hollannissa

Kävin huhtikuussa viikonlopun mittaisella linturetkellä Texelin saarella Luoteis-Hollannissa. Asun nykyään Amsterdamissa, jonne muutin viime syksynä opiskelemaan.

Muistan jollain retkellä kauan sitten jonkun sanoneen ohimennen, että Hollannissa Pohjanmeren rannikolla voi nähdä muun muassa kovaa vesilintumuuttoa. Googlailin talvella ”birdwatching in Netherlands” ja nopeasti löytyi Texelin saari, joka on Alankomaiden parhaita lintupaikkoja. Saarella on paikallinen ”Lintuvaruste”, kauppa, josta saa vuokrata optiikkaa. Tämä oli erittäin mukava yllätys, koska pystyin tekemään ihan kunnan retken kaukoputken kanssa. Ehkä olisin mennyt ihastele-

maan paikkaa joka tapauksessa, mutta nyt saatoin todella katsella lintuja.

Retkeilin Texelillä 12.–14.4.2024. Sää oli loistava, aurinko paistoi ja lämpötila +13 asteen tienoilla, lounaistuuli. Kova tuuli hankaloitti merelle katsomista jonkin verran molempina päivinä. Parhaita haviksia olivat mm. kapustahaikara 9 p (joita pesii saarella sadoittain), sinirinta 2 Än p, mustapyrstökuiiri 5 p, mustapäätasku 2 p; kapustarintoja lepäili yhdessä parvessa noin 1200 yksilöä ja riuttatiroja 120; merellä kierteli paikallisia pieniä vesilintuja, ilmeisesti mustalintuja, noin 5000 yksilön parvissa; punajalkavikloja näkyi 450 linnun parvi, ja ilmeisiä lapinsirrejä oli paikallisena useita satoja, ja myös neljä avosettiä näkyi.

Texelin saari on läpimitaltaan pituussuunnassa noin 20 kilometriä ja siellä kulkee myös bussilinja. Saari on kätevä retkikohde, sillä siellä on runsaasti palveluja ja monia eri majoitusvaihtoehtoja. Saarella on hyvät mahdollisuudet seurata muuttoa, mutta myös paikallisia ja muutolla levähtäviä lintuja on todella paljon. Kevään vielä edetessä lintuja tulee vielä lisää ja kuhina on toukokuussa varmasti kova. Olipas mukava pitkästä aikaa olla yön yli kestäväällä retkellä.

www.texel.net

www.vogelinformatiecentrum.nl

Tuukka Dunkel

Paikallinen levähtäjälinnusto oli runsaslukuista, esimerkiksi kapustarintoja näkyi yhdessä parvessa noin 1200.

TRINGA: Viikin jätteenkäsittelylaitoksen toiminta heikentää Vanhankaupunginlahden linnustoarvoja

Tringa lähetti huhtikuussa mediatiedotteen Vanhankaupunginlahdella aiheutuvasta luontovahingosta. Tiedotteessa kerroimme, että Tringa on jättänyt Uudenmaan ELY-keskukselle vireillepanopyynnön Remeo Oy:n Viikin käsittelylaitoksen toiminnasta aiheutuneen luontovahingon korjaamiseksi. Vireillepanopyyntö tarkoittaa, että ELY-keskuksen on viranomaisena ratkaistava asia kiireellisenä.

”Biojätteiden välivarastointi käsittelylaitoksen alueella ylläpitää suurta joukkoa alueella pesimättömiä varikseja. Tämä heikentää olennaisesti Vanhankaupunginlahden Natura-alueen linnustoarvoja ja muodostaa merkittävän uhan etenkin Lammassaaren hoitoniityllä pesiville avomaan lajeille ja lahden vesilinnus-

tolle”, Tringan suojelusihteeri **Juho Leppänen** kertoo tiedotteessa.

Pesimättömät varikset tuhoavat usean lajin pesintöjä syömällä munia ja poikasia. Lisäksi ne karkottavat muuttoaikoina levähtämään laskeutuvia ja ruokailevia lintuja alueelta ja pelottavat läsnäolollaan etenkin avomaan varpuslintuja Vanhankaupunginlahden hoitoniityltä pois ennen pesintöjen alkua.

Luontovahinko kohdistuu useisiin uhanalaisiin ja harvalukuisiin sekä Vanhankaupunginlahden suojeluperustaisiin lajeihin, kuten kelta- ja sitruunavästäräkkiin, heinätaaviin, suokukkoon, pikku- ja lapinsirriin sekä heinäkurppaan.

”Pitkään jatkunut ja ajan myötä voimistunut luontovahinko on heikentänyt Vanhankaupunginlahdella tehtyjen

hoito- ja kunnostustoimien tehokkuutta. Näihin toimiin on käytetty paljon aikaa ja rahaa. Käsittelylaitoksen toiminta suojelualueen läheisyydessä pitää Vanhankaupunginlahden pesimälintujen paimääriä keinotekoisesti matalammalla tasolla kuin millä ne muutoin hoito- ja kunnostustoimet huomioiden olisivat”, Leppänen jatkaa.

Viikin käsittelylaitoksen aiheuttaman luontovahingon korjaaminen edellyttää, että laitoksen biojätteisiin liittyvä toiminta muuttuu oleellisesti niin, ettei laitoksen alueelta ole saatavilla ravintoa. Mikäli tämä ei ole mahdollista, on toiminta siirrettävä kokonaan toiseen paikkaan pois suojelualueen läheisyydestä.

Haliaksella rengastettu ampuhaukka lensi yli 3000 kilometriä Tunisiaan

Ampuhaukka *Falco columbarius* vieraili Haliaksen bunkkerilla ennen kuin jatkoi muuttomatkaansa, joka vei linnun Tunisiaan. © **Aki Aintila**

Syyskuun lopulla 2023 Haliaksella pöimittiin ns. linjaverkosta nuori koiras ampuhaukka, joka löydettiin hieman yli neljä kuukautta myöhemmin Saharan aavikolta lähellä Tunisian lounaisosassa sijaitsevaa Tozeurin kaupunkia. Hangan ja löytöpaikan välinen etäisyys on yli 3000 kilometriä.

Lintu sai kunnian olla ensimmäinen Suomessa rengastettu ampuhaukka, joka on tavattu Afrikan mantereella. Suomessa rengastetuista ampuhaukoista on

aikaisempia kaukaisia löytöjä mm. eteläisestä Espanjasta, Italian ”saappaankärjestä” ja manner-Kreikasta. Rengaslöytöjen perusteella ampuhaukkojen pääasiallinen muuttosuunta on etelälounas.

Suomessa on rengastettu kautta aikain yhteensä 2610 ampuhaukkaa, joista 40 Haliaksella. Suomen pesimäkannan keskimääräiseksi kooksi arvioitiin vuonna 2018 noin 4700 paria. Laji luokitellaan elinvoimaiseksi.

Raaseporin Estnäsiin nousee lintutorni

Raaseporin tekninen lautakunta hyväksyi kokouksessaan 16. tammikuuta käyttösuunnitelman, johon kuuluu Estholmenin lintutornin rakentaminen. Rakentamisen käynnistyminen edellyttää vielä toimenpidelupaa, joka annettaneen toukokuussa.

Lintutornin on tarkoitus valmistua kuluvan vuoden aikana Dragsvikin eteläpuolella sijaitsevaan Estholmeniin. Tornista aukeaa näkymä itään ruovikkoiselle Dragsviksfjärdenille. Paikka sijaitsee Estholmenin uuden ulkoilureitin vieressä ja sen sanotaan olevan helposti vierailijoiden saavutettavissa.

Kyllästetystä puusta rakennettavasta tornista tulee kevytrakenteinen. Piirustusten mukaan tornin korkeus on noin 3 metriä ja pinta-ala noin 9 m². Alueelle tulee lisäksi pöytä ja penkkejä.

Dragsviksfjärden aukeaa siltasulan

kautta varhain keväällä. Esimerkiksi tänä keväänä sulassa lepäili maaliskuussa paljon metsä- ja tundrahamhia.

Lähialueen pesimälajistoa ovat mm. kaulushaikara, luhtakana, lehtopöllö,

harmaapäätikka, pikkutikka, valkoselkätikka, viiksitimali, rastaskerttunen ja nokkavarpunen. Tulevan tornin luoteispuolella sijaitsee Flyetin tervaleppäkorpi, joka on luonnonsuojelualue.

© Pauliina Heinänen

Laura Konttinen on Tringan uusi taloudenhoitaja

Tringan taloudenhoitajan tehtävään on valittu **Laura Konttinen**. Häne aloitti tehtävässä aiemmin tänä keväänä.

Laura on innokas lintuharrastaja, joka löysi harrastuksen pariin muutama vuosi sitten työväenopiston järjestämällä pöllöretkellä. Pöllöjä ei havaittu, mutta harrastus vei mennessään. Maastossa Lauraan voi törmätä etenkin Laajasalon seudulla ja kesällä Itä-Helsingin saaristossa.

Laura on työskennellyt taloushallinnon parissa kiinteis-

töalalla sekä taide- ja kulttuuriyhdistyksissä. Koulutukseltaan Laura on taiteen maisteri ja toimii kuvataiteilijana taloushallinnon töiden ohessa. Syntyjään Laura on Keski-Suomesta ja retkeillyt Päijänteen rannoilla pienestä pitäen.

Taloudenhoitajan tavoittaa osoitteesta taloudenhoitaja@tringa.fi. Päivitetyt laskutustiedot löytyvät Tringan verkkosivujen yhteystiedot-sivulta.

Johannes Silvonen